

07.05.2019

Kokousaika 07.05.2019 16:15 - 17:29

Kokouspaikka Paavo Nurmen kuja 1 C, 5. kerros

Läsnä

Jäsenet

Karhuvaara, Arja varapuheenjohtaja
Chydenius, Jussi
Ebeling, Mika
Holopainen, Mari saapui 16:42, poissa: 81§
Laaksonen, Heimo
Meri, Otto
Moisio, Elina
Muttalainen, Sami
Peltokorpi, Terhi
Toivonen, Niilo
Varjokari, Laura
Granroth, Simon varajäsen

Muut

Haavisto, Tuula kulttuurijohtaja
vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala-
johtaja
Laine-Hendolin, Kirsti hallintojohtaja
Huurre, Petteri vs. liikuntajohtaja
Vatka, Mikko nuorisoasiainjohtaja
Vänttinen, Katri kirjastopalvelujen johtaja
Euramaa, Anne vuorovaikutusasiantuntija
tiedottaja
Nera, Miska hallintoasiantuntija
Autio, Sigrid nuorisoneuvoston edustaja

Puheenjohtaja

Arja Karhuvaara 81 - 89 §

Esittelijät

Tuula Haavisto vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala-
johtaja, kulttuurijohtaja
81 - 84 §
Mikko Vatka nuorisoasiainjohtaja

07.05.2019

	Petteri Huurre	85 § vs. liikuntajohtaja
	Katri Vääntinen	86 - 87 § kirjastopalvelujen johtaja 88 - 89 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Miska Nera	hallintoasiantuntija 81 - 89 §

07.05.2019

---

§	Asia	
81	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
82	Asia/2	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan päätösten seuraaminen
83	Asia/3	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran ym. valtuustoaloitteesta koskien Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia
84	Asia/4	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Eva Biaudet'n ym. valtuustoaloitteesta Helsingin kaupungin liittymisestä jäseneksi Fair Saturday -tapahtumaa järjestävien kaupunkien kansainväliseen verkostoon
85	Asia/5	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ozan Yanarin ym. valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseksi
86	Asia/6	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ym. valtuustoaloitteesta kaupungin liikuntatilojen saamista maksuttomiksi toisen asteen opiskelijoille koulupäivien aikana
87	Asia/7	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. valtuustoaloitteesta lasten liikuntamahdollisuuksien tarjoamiseksi viikonloppuisin koulujen liikuntasaleissa
88	Asia/8	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteesta kirjaston perustamiseksi Kalasatamaan
89	Asia/9	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jussi Chydeniuksen ym. valtuustoaloitteesta koskien Oodin äänilevykokoelmaa

§ 81

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valitsi pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Elina Moisio ja Mika Ebeling sekä varatarkastajiksi jäsenet Niilo Toivonen ja Heimo Laaksonen.

Käsittely

Lautakunta valitsi puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti pöytäkirjan varatarkastajaksi Mari Holopaisen sijasta Niilo Toivosen.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Elina Moisio ja Mika Ebeling sekä varatarkastajiksi jäsenet Mari Holopainen ja Heimo Laaksonen.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.05.2019

Asia/2

§ 82

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan päätösten seuraaminen

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja

17.4.2019, 21 §

Tulospalkkiojärjestelmä vuonna 2019, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

29.4.2019, 22 §

Erasmus+ -rahoituksen hakeminen Young Nordic Visionaries nuorisovaihtoa varten

29.4.2019, 23 §

EU:n Erasmus+ -rahoituksen hakeminen malmin nuorisotalon nuorisovaihtoa varten Makedonian kanssa

29.4.2019, 24 §

Aukioloajat, kaupunginkirjaston kesäaukioloajat ja kirjastoautojen kesätauko vuonna 2019

29.4.2019, 25 §

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hinnasto vuodelle 2019 oikaisu

3.5.2019, 26 §

Henkilöstöasioihin liittyvän päätöksenteon delegoinnin päivitys

3.5.2019, 27 §

HAM Helsingin taidemuseo Tennispalatsiin sisäänpääsy alennetuilla hinnoille 10.9.-3.10.2019

3.5.2019, 28 §

HAM Helsingin taidemuseo Tennispalatsin, ilmaiset sisäänpääsyt vuonna 2019

Kirjastopalvelukokonaisuus

Kirjastopalvelujen johtaja

15.4.2019, 16 §

Lahjoitus, keskustakirjasto Oodi, Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty

Kulttuuripalvelukokonaisuus

Kulttuurijohtaja

17.4.2019, 7 §

Taideteoslahjoituksen vastaanottaminen Helsingin taidemuseolle

Taidemuseon johtaja

17.4.2019, 19 §

Taideteoslaina taidemuseolta Gallen-Kallelan Museolle

17.4.2019, 20 §

Taideteoslaina taidemuseolta Kuvolan taidemuseo Poikilolle

17.4.2019, 21 §

Taideteoslaina taidemuseolta Hämeenlinnan taidemuseolle

17.4.2019, 22 §

Taideteoslaina taidemuseolta Porvoon museolle

25.4.2019, 23 §

Hankinta, prosenttirahahankinta, taideteos BH, Kalasatama

30.4.2019, 24 §

HAM Helsingin taidemuseo Tennispalatsin poikkeavat aukioloajat vuonna 2019

2.5.2019, 25 §

Lisäys HAM Helsingin taidemuseon kokoelmiini liittäminen, Hilda Flodin kipsiveistoskokoelma ja kipsipää

Kaupunginmuseo, museonjohtaja

29.4.2019, 5 §

Työnjohdollinen määräys koskien kaupunginmuseon eräiden henkilöiden oikeutta toteuttaa hankintoja museonjohtajan vastuulla

Yleiset kulttuuripalvelut, kumppanuuspäällikkö

18.4.2019, 6 §

Taide- ja kulttuuriavustukset 2019, kumppanuuspäällikön 4. jako

Liikuntapalvelukokonaisuus

Vs. liikuntajohtaja

26.4.2019, 23 §

Helsingin venesatamien peräkiinnityspaalujen kevätkunnostustyöhön liittyvän option käyttöönotto

29.4.2019, 24 §

Aurinkolahden kahvilan vuokraaminen Niksar Oy:lle

Liikuntapaikkapäällikkö

12.4.2019, 15 §

Maanhaltijan suostumus anniskeluoikeuteen JA Olutravintolat Oy:lle
Helsinki Wolverinesin Vaahteraliigan ottelutapahtumien yhteyteen Bra-
henkentälle kesäkaudelle 2019

Ulkoilupalvelupäällikkö

15.4.2019, 19 §

Vesiliikennelaituripaikkojen vuokraus käyttöoikeudella Ullanlinnan laituri-
sta ja Harakan laiturista Merenkävijät ry:lle

15.4.2019, 20 §

Vesiliikennepaikan vuokraus Taivallahdesta käyttöoikeudella JT-Line
Oy:lle

16.4.2019, 21 §

Neljän vesiliikennelaituripaikan vuokraus (Pihlajasaari, Merisatama ja
Ruoholahti) JT-Line Oy:lle

16.4.2019, 22 §

Vesiliikennelaituripaikan vuokraus käyttöoikeudella Kauppatorin Lin-
nanlaiturista Pluskeli Oy:lle

26.4.2019, 23 §

SUP-lautojen ja aurinkotuolien vuokrauspaikkojen kausilupien myön-
täminen Helsingin kaupungin uimaranta-alueille

26.4.2019, 24 §

Aluspaikan vuokraaminen Merenkulkijanaltaasta T&T Merityö Oy:lle

26.4.2019, 25 §

Aluspaikan vuokraaminen Tammasaarenlaiturista PolarArk Oy:lle

26.4.2019, 26 §

Aluspaikan vuokraaminen Siltasaaresta JT-Line Oy:lle

30.4.2019, 27 §

Laituripaikan vuokraaminen käyttöoikeudella Keisarinluodon laiturista
(pistolaituri) EW Finland Oy:lle

30.4.2019, 28 §

Kahden vesiliikennelaituripaikan vuokraus Testpoint Oy:lle

Liikuntapalvelupäällikkö

Postiosoite

PL 25401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 87770

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.05.2019

Asia/2

16.4.2019, 12 §
Tapahtuma-avustusten 2019 myöntäminen

Nuorisopalvelukokonaisuus

Itäinen nuorisotyö, kumppanuuspäällikkö

15.4.2019, 25 §
Helsingin Vasemmistonuoret ry:n kuljetusavustushakemus

15.4.2019, 26 §
Helsingin Nuoret Kotkat Piirijärjestö ry:n kuljetusavustushakemus

17.4.2019, 27 §
Nuorten toimintaryhmän Lyhytelokuva Henrik projektiaavustushakemus

24.4.2019, 28 §
Maahanmuuttajien päihde ja mielenterveysongelma ry:n projektiaavustushakemus

24.4.2019, 29 §
Helsingin Nuoret Kotkat Piirijärjestö ry:n projektiaavustushakemus

30.4.2019, 30 §
Nuorten toimintaryhmän Puska Metal projektiaavustushakemus 2019

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Pirjo Palamaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 87764
pirjo.palamaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Pirjo Palamaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 87764
pirjo.palamaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

07.05.2019

Asia/2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 83

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Fatim Diarran ym. valtuustoaloitteesta koskien Unicefin
Lapsiystävällinen kunta -mallia**

HEL 2019-001427 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitetta kannatettavana. Lasten määrä ja hyvinvointi ovat tärkeitä kaupungin menestykselle. Helsingin syntyvyys on laskenut 20 prosenttia vuoden 2010 tasosta, ja on tärkeää viestittää, että Helsingin kaupunki arvostaa ja huolehtii lasten oikeuksien toteutumisesta.

Helsinki on kansainvälisesti vertailtuna erittäin hyvä kaupunki lapsille ja nuorille. Lasten ja nuorten huomioiminen kunnan päätöksenteossa on kirjattu kaupungin hallintosääntöön ja strategiaan. Helsingin kaupungin strategian mukaan yhtenä päämäärä on mahdollistaa nuorten vaikuttaminen kaupungin toimintaan. Myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluissa ja avustustoiminnassa lapset, nuoret ja lapsiperheet ovat erityisen huomion kohde. Helsingin tavoitteena on, että jokaisella lapsella on ainakin yksi harrastus. Sekä kulttuurin, liikunnan että nuorisotyön avustuksissa on erityinen painotus lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Myös kirjastoissa lapset ja lapsiperheet muodostavat suuren osan kävijöistä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vastaa nuorten osallistumista ja vaikuttamista tukevan Ruuti-toimintakokonaisuuden kehittämisestä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki päättää tehdä tarkemman selvityksen Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustukseen tähtäävän prosessin käynnistämisestä. Prosessin käynnistäminen ja haku Lapsiystävällinen kunta -malliin vaatii kunnanhallituksen päätöstä perusteluineen. Päätöksessä kunnan tulee nimetä Lapsiystävällinen kunta -yhteyshenkilö sekä -koordinaatioryhmä, joka on vastuussa kehittämisprosessin kokonaiskoordinaatiosta. Koordinaatioryhmänä voi toimia myös jokin kunnassa jo olemassa oleva ryhmä (esim. hyvinvointiryhmä). Mukaan hakeutuminen edellyttää, että Helsinki tekee selvityksen siitä, miten lapset tällä hetkellä huomioidaan eri hallintoprosesseissa ja tekee toimintasuunnitelman jonkin osa-alueen kehittämiseksi lapset paremmin huomioivaksi.

07.05.2019

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on mukana Helsingin kaupungin HYTE-ohjausryhmässä, joka toimii terveydenhuoltolain 12 § mukaisena kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona. HYTE-ohjausryhmä edistää myös kuntalain 1§ mukaisia asukkaidensa hyvinvointiin ja kestäväan kehitykseen liittyviä tehtäviä. Osana HYTE-koordinaatiotyötä ohjausryhmä tarkastelee parhaillaan lapsiin ja nuoriin liittyvän kaupunkiyhteisen koordinaatioryhmän perustamista. Mikäli HYTE-koordinaatioryhmässä päädytään lapsille ja nuorille suunnattujen palveluiden kaupunkiyhteiseen koordinaatioryhmän perustamiseen, voisi tälle koordinaatioryhmälle jatkossa harkita roolia lasten oikeuksien toteutumisen edistämässä ja seuraamisessa kaupunkitasolla osana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Inari Penttilä, kehittämissiantuntija, puhelin: 310 21606
inari.penttila(a)hel.fi
Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspäälikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 30012019 Diarra Fatim, Lapsiystävällinen Helsinki 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 25.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Fatim Diarran ja 27:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että Helsinki päättää tehdä tarkemman selvityksen Lapsiystävällinen kunta -tunnustukseen tähtäävään prosessin käynnistämisestä Helsingissä yhteistyössä Suomen Unicef ry:n kanssa.

Aloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Esittelijä

07.05.2019

Asia/3

---

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Inari Penttilä, kehittämisasiantuntija, puhelin: 310 21606
inari.penttila(a)hel.fi

Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspäälikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 30012019 Diarra Fatim, Lapsiystävällinen Helsinki
2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 23.04.2019 § 71

§ 84

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Eva Biaudet'n ym. valtuustoaloitteesta Helsingin kaupungin liittymisestä jäseneksi Fair Saturday -tapahtumaa järjestävien kaupunkien kansainväliseen verkostoon

HEL 2019-002606 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että vuoden 2019 aikana selvitetään erilaiset osallistumistavat Fair Saturday -tapahtuman viettoon yhdessä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa ja tehdään saatujen kokemusten ja selvitysten jälkeen päätös mahdollisesta liittymisestä Fair Saturday -verkostoon kaupunkina.

Fair Saturdaya vietetään vuosittaisen Black Fridayksi nimetyn marraskuun viimeisen perjantain ostospäivän jälkeisenä päivänä. Fair Saturdayn painotus on kulttuurin ja yhteisöllisyyden juhlimisessa: taiteilijat ja kulttuuri-instituutiot tukevat esityksillään valitsemiaan sosiaalisia kohteita. Tapahtuma on lähtenyt liikkeelle Bilbaosta. Marraskuussa 2015 se järjestettiin ensimmäisen kerran useammassa (45) kaupungissa Espanjassa, ja on sen jälkeen levinnyt kymmeneen muihin kaupunkeihin eri mantereilla. Vuonna 2018 järjestettiin 630 tapahtumaa 106 kaupungissa. Virallisia, suurimuotoisemmin toimivia Fair Saturday -kaupunkeja ovat mm. Milano, Pisa, Bristol, Dundee ja Lima sekä koko Skotlanti. Vuonna 2019 verkostoon on liittynyt mm. Chicago.

Valtuutettu Eva Biaudet ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että Helsinki liittyisi jäseneksi Fair Saturday -tapahtumaa järjestävien kaupunkien kansainväliseen verkostoon. Tapahtuman takana on Espanjaan rekisteröity Fair Saturday Foundation, jonka kanssa voi tehdä yhteistyötä kolmella tasolla: kaupunki järjestää tapahtuman itse lisensointia hyväksikäyttäen, tapahtuma rakennetaan kaupungin ja säätiön yhteistyönä sopimukseen perustuvalla tavalla, tai kaupunki voi ostaa järjestelyt säätiöltä avaimet käteen -periaatteella. Suuntaa-antavaa hinnoittelutietoa on toistaiseksi yhteistyömallista, jonka hinnaksi säätiö esittää ensimmäisenä vuotena 18 000 – 20 000 euroa ilman matka- ja majoituskuluja. Bilbaosta matkustaa kaksi henkilöä konsultoimaan tapahtuman järjestelyjä 2–3 kertaa/vuosi.

Viralliseksi Fair Saturday -kaupungiksi ryhtyminen tarkoittaisi, että kaupunki sitoutuu edistämään tapahtuman järjestelyjä oman organisaation

07.05.2019

tionsa kautta. Vastaavasti kaupunki pääsee osaksi kansainvälistä virallisten Fair Saturday -kaupunkien verkostoa.

Fair Saturday -verkostoon osallistumisesta on neuvoteltu Fair Saturday -säätiön ja kaupungin kulttuuripalvelukokonaisuuden kesken. Palvelukokonaisuuden omiin vuoden 2019 ohjelmiin tapahtumaa ei pystytä resurssisyistä sisällyttämään. Suomalaisessa kontekstissa ei ole myöskään pidetty tarkoituksenmukaisena että kaupunki olisi ensisijainen toimija tämän tyyppisessä kampanjassa.

Tapahtuman järjestämisestä on keskusteltu myös joidenkin kansalaisyhteiskunnan/järjestöjen edustajien kanssa. Kaksi kansalaisjärjestöä on tehnyt yhdessä kulttuuriavustushakemuksen Fair Saturday -toiminnan järjestämiseksi vuonna 2019. Tavoitteena on selvittää Fair Saturday -konseptin toimivuutta ja vetovoimaa Helsingissä. Päätös avustuksesta tehdään kulttuuri- ja kirjastojaoston kokouksessa 28.5.2019.

Mikäli kulttuuri- ja kirjastojaoston päätös on myönteinen, päästään Helsingissä syksyllä 2019 hankkimaan kokemusta Fair Saturday -tyyppisen tapahtuman järjestämisestä ja vastaanotosta. Kokemus auttaisi myös määrittelemään, mikä olisi kaupungin rooli jatkossa.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 040 551 7335
tuula.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite Fair Saturday verkostoon liittymisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 24.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Eva Bii-audet'n ja 19:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään Helsingin kaupungin liittymisestä jäseneksi Fair Saturday -tapahtumaa järjestävien kaupunkien kansainväliseen verkostoon. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

07.05.2019

Asia/4

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta toimialalautakunnilta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 040 551 7335
tuula.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite Fair Saturday verkostoon liittymisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 23.04.2019 § 78

§ 85

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ozan Yanarin ym. valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseksi

HEL 2019-003278 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mari Holopaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi
Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kannatettava sitä, että harrastamisen nykyistä vahvempaa tukea selvitetään. Lisäksi harrastamisen tukemiseksi tarvitaan uusia kokeiluja ja kehittämistoimien vaikuttavuuden arviointia.

Laajaa Islannin mallin kaltaista harrastustoiminnan rakenteiden ja rahoituksen muutosta ei voida tehdä ilman merkittäviä lisäpanostuksia sekä tukijärjestelmiin että olosuhteiden rakentamiseen, mutta pieni-
muotoisempien ja alueellisten kokeilujen tekeminen on mahdollista toteuttaa pääosin olemassa olevin resurssein.

Lasten ja nuorten harrastamisen tärkeys ja harrastamisen tukeminen ovat viime vuosina olleet vahvasti esillä sekä kaupunkistrategiassa että opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteenasettelussa. Kaupunkistrate-

gian mukaan Helsingin tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus.

Lasten ja nuorten harrastaminen on jo varsin korkealla tasolla ja samaan aikaan lasten ja nuorten vähäisestä fyysisestä aktiivisuudesta ollaan syystä huolestuneita. Vuoden 2017 kouluterveyskyselyn perusteella 91% perusopetuksen 8. ja 9.-luokkalaisilla oppilailla on jokin viikoittainen harrastus. Kyselylyyn osallistuneista matalin harrastamisen aste on ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla, joista 81% ilmoittaa harrastavansa viikoittain. Kouluterveyskyselyn mukaan tytöillä ja pojilla on lähes yhtä usein joku viikoittainen harrastus, eikä eroja koko maahan juuri ole. Eniten nuoret harrastavat liikuntaa, lukemista sekä kirjoittamista, kuvataidetta tai valokuvaamista. Harrastukset ovat varsin sukupuolittuneita; pojat liikkuvat enemmän, tytöt taas lukevat, kuvaavat, hoitavat lemmikkiä tai harrastavat musiikkia tai näyttelemistä enemmän. Pojista yli kolmannes kokee, että omalla asuinalueella on mielenkiintoista vapaa-ajan toimintaa, tytöistä vain viidennes. Kolmannes ammatillisen koulutuksen opiskelijoista koki harrastukset liian kalliiksi, yläluokkalaisista ja lukiolaisista viidennes.

Kaupungin keskeisin tapa tukea lasten ja nuorten harrastamista on harrastustoimintaa toteuttajien järjestöjen ja muiden toimijoiden avustaminen sekä rahallisesti että tarjoamalla heille tiloja toimintaan. Jatkossa sitä, kuinka hyvin avustukset kohdentuvat juuri lasten ja nuorten kohtuuhintaisen harrastamisen tukemiseen, tulee arvioida entistä tarkemmin. Harrastustoiminnan ammattimaistuminen samanaikaisesti kehittää toiminnan laatua ja nostaa kustannuksia.

Helsingin kaupungin toteuttaman Hyvä Vapaa-aika -tutkimus- ja kehittämishankkeen (2013–2017) tuloksena tiedetään, ettei harrastamisen esteenä ole ainoastaan harrastamisen hinta, vaan harrastamisen aloittamiseen tarvitaan perheen ja lähiyhteisön harrastamista tukeva kulttuuri. Ilmaisten tai kohtuuhintaisten harrastusten tarjoaminen ei siis yksin riitä, jos halutaan saada kaikki lapset ja nuoret harrastamaan, vaan myös pitkäjänteisempään harrastusmyönteisen kulttuurin rakentamista sekä perheissä että asuinalueilla.

Helsingin kaupunki tuottaa yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa monipuolisia liikuntaharrastuksia lapsille ja nuorille. Alakouluikäisille suunnatut EasySport-tunnit ovat pääosin ilmaisia, ja yläkouluikäisille suunnattujen FunAction-tuntien puolen vuoden kausikortti maksaa 25 euroa. Kesätoiminnasta ei peritä maksuja.

Kaikille näille tunneille voi lähteä mukaan milloin tahansa kauden aikana. Toiminnan keskeisiä periaatteita ovat yhdenvertaisuus, lapsi-/nuori-lähtöisyys ja toiminnan laadukkuus. Erityistä huomiota kiinnitetään oh-

jaajien pedagogiseen osaamiseen sekä kiusaamiseen ja häirinnän ehkäisyyn. Myös erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille on tarjolla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia EasySportin ja FunActionin puitteissa.

Liikuntapalveluiden tavoitteena on, että EasySport-toimintaa voitaisiin lisätä alueellisesti kattavammaksi, ja että kaikki tunnit voitaisiin tuottaa veloituksetta lapsille. Toiveissa on, että myös FunAction-toimintaa voitaisiin tarjota jatkossa veloituksetta yläkouluikäisille nuorille. Tämä edistäisi lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta, kun kaikilla alaikäisillä olisi mahdollisuus osallistua kaupungin järjestämään laadukkaaseen toimintaan veloituksetta vuoden ympäri. Tämä mahdollistaisi myös aiempaa tiiviimmän ja hedelmällisemmän yhteistyön maksuttomia liikuntatunteja tarjoavien nuorisopalveluiden kanssa. Tällä hetkellä tämä ei ole talousarvion tulotavoitteiden puitteissa mahdollista. EasySportin maksullisten tuntien ja FunAction-korttien vuosituotto-odotus on tällä hetkellä noin 30 000 euroa.

Kaupunkistrategian kärkihankkeisiin kuuluvassa Mukana-ohjelmassa kokeillaan parhaillaan uusia tapoja harrastamisen tukemiseen. Ohjelman toimenpiteiden joukossa on esimerkiksi tavoite taata kaikille Kontulan alueen kolmasluokkalaisille harrastus ja osana Kannelmäen ja Malminkartanon alueiden lasten ja nuorten palveluiden kehittämistä ja uudistamisesta pyritään vahvistamaan harrastamisen kulttuuria kyseisillä alueilla. Näiden pilottihankkeiden tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää muualla kaupungissa.

Helsingin kaupunki toteuttaa myös opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan Harrastuspassi-hanketta. Harrastuspassista tulee sovellus, jolla ilmaista harrastustarjontaa voidaan kohdentaa ja markkinoida suoraan yläkouluikäisille nuorille. Harrastuspassi saadaan kokeilukäyttöön vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Helsinki tukee lasten taideharrastusta myöntämällä avustuksia taiteen perusopetusta tarjoaville oppilaitoksille. Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Helsinki tukee taiteen perusopetusta noin 55 oppilaitoksessa, lisäksi näistä 15 saa tuntiperusteista valtionosuutta. Helsinki on linjannut kehittämistavoitteeksi saavutettavuuden, sukupuolten tasa-arvon ja monimuotoisuuden lisäämisen sekä eri taiteenalojen monipuolisemman kohtelun.

Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo saavuttaa yhdessä muiden kaupungin kulttuurikeskusten (Kanneltalo, Malmitalo, Stoa, Vuotalo) kanssa kaikki Helsingin alakouluikäiset 5x2-taidekurssien avulla. Osana koulupäivää järjestettävä 5x2-taideopetus tarjoaa näköalan taide-

07.05.2019

Asia/5

---

tuuli.salospohja(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 13032019 Yanar Ozan, Valtuustoaloite lasten ja nuorten harrastamisen tukemiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 86

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ym. valtuustoaloitteesta kaupungin liikuntatilojen saamista maksuttomiksi toisen asteen opiskelijoille koulupäivien aikana

HEL 2019-001429 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elina Moisioin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä tarkoituksenmukaisena avata kaupungin liikuntatiloja maksuttomaan käyttöön päivisin klo 8–16 toisen asteen opiskelijoille. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että lasten ja nuorten harrastamista edistetään mahdollistamalla tiloja harrastamiselle ja että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhdessä selvittävät keinoja, joiden avulla liikuntatilat olisivat joustavammin nuorten käytössä.

Helsingin kaupungin strategian mukaisesti kaupunkilaisten hyvinvointia tuetaan ja terveyseroja kavennetaan entistä enemmän liikunnan keinoin. Liikunnalla on tutkitusti merkittäviä myönteisiä fyysisiä, henkisiä ja sosiaalisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Strategiasa korostetaan lisäksi liikunnan poikkihallinnollisen järjestämisen vahvistamista ja hyvien käytäntöjen luomista eri toimialojen välisenä yhteistyönä. Liikuntapalvelujen eräänä tavoitteena on kehittää syrjäyty-

misvaarassa olevien tai korkean terveystarpeen väestöryhmille suunnattuja matalan kynnyksen liikuntapalveluja ja liikuntaneuvontaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti 2.10.2018, § 191 toimialan tuotteiden ja palvelujen hinnoitteluperiaatteet. Niiden mukaan ensinnäkin alle kouluikäisiltä ei peritä sisäänpääsymaksuja toimialan palveluissa, ellei tilaisuus ole erityisesti ko. kohderyhmälle tarkoitettu erillinen tapahtuma. Toiseksi liikuntapalvelukokonaisuuden varaamattomilla vuoroilla, paitsi uimahalleissa ja maauimaloissa, on maksuton sisäänpääsy varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen ryhmille.

Lisäksi päätettiin asiakaskäyntien, esitysten ja tapahtumien osallistumismaksuissa käyttää seuraavaa yhteistä asiakasryhmäajattelua: normaalihintaiset (aikuiset) sekä alennukseen oikeutetut alennusryhmät: alle 7-vuotiaat, alle 18-vuotiaat, opiskelijat, eläkeläiset, työttömät, varusmiehet/ siviilipalvelusta suorittavat, Helsingin kaupungin työntekijät.

Toisen asteen opiskelijoita ei ole eroteltu näissä hinnoitteluperusteissa omaksi asiakasryhmäkseen. Toisen asteen opiskelijoita ovat muun muassa lukioiden, ammattikoulujen ja joidenkin kansanopistojen opiskelijat. Toisella asteella on myös runsaasti aikuisopiskelijoita, varsinkin ammattiin valmistavassa koulutuksessa. Yhtenäistä korttia tai muuta tunnusta toisen asteen opiskelijan tunnistamiseksi ei ole olemassa, joten maksuttomuus vaatisi hinnoitteluperusteista poikkeamisen lisäksi myös toimivan järjestelmän luomista kyseisiin etuihin oikeutettujen toteuttamiseksi.

Vuosien varrella useissa valtuustoaloitteissa on esitetty maksuttomia liikuntapalveluja useille erilaisille kohderyhmille mm. yli 65-vuotiaille, yli 68-vuotiaille, yli 75-vuotiaille, työttömille, kotivanhemmille, lastensuojeluperheille, sotaorvoille ja toimeentulotukea saaville.

Helsingin liikuntatoimi ylläpitää lukuisia liikuntapaikkoja, joissa liikunnan harrastaminen on maksutonta. Näitä ovat muun muassa lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet ja -reitit, luistelu- ja palloilukentät, hiihtoladut ja valvotut uimarannat. Muiden Helsingin liikuntapaikkojen sisäänpääsymaksut ovat valtakunnallisesti verrattuna varsin edullisia ja voimakkaasti subventoituja.

Mahdollisten uusien maksuttomien ryhmien aiheuttamat tulojen menetykset joudutaan korvaamaan muiden ryhmien hintojen korotuksilla tai menojen leikkauksilla, jos toimialalle asetettu katetavoite halutaan pitää ennallaan. Jos vastaavat päätökset ulotetaan myös muihin kaupunkikonsernin yksiköihin, kuten esimerkiksi Urheiluhallit Oy:n palveluihin, joka tuottaa suurimman osan Helsingin uimahallipalveluista, niin se lisää kyseisten laitosten avustustarvetta.

Tällä hetkellä helsinkiläiset peruskoulut ja päiväkodit on vapautettu tekojääratojen ja ulkokenttien, sisäliikuntapaikkojen sekä liikunta- ja palloiluhallien sisäänpääsymaksuista arkisin kello 8–14. Maksuttomuus koskee ryhmäkäyttöä. Uimahallien ja maa-uimalan käyttö on maksullista. Opiskelijoilta, eläkeläisiltä, työttömiltä, varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavilta sekä invalideilta peritään Muut-hintaryhmän mukainen maksu.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ja 28:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että kaupungin liikuntatilat avataan jatkossa maksuttomaan käyttöön päivisin klo 8–16 välillä toisen asteen opiskelijoille. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 30012019 Sydänmaa Johanna, Kaupungin liikuntatilat maksuttomiksi toisen asteen opiskelijoille koulupäivien aikana

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 87

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. valtuustoaloitteesta lasten liikun-
tamahdollisuuksien tarjoamiseksi viikonloppuisin koulujen liikunta-
saleissa**

HEL 2019-003282 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteessa esitetyn toimintamallin käynnistämistä Helsingissä. Toimintamalli tulee suunnitella yhteistyössä eri toimialojen, yhteistyökumppanien ja alueen asukkaiden kanssa. Näin toimien voidaan edistää sitä, että toiminnan kulut saadaan pidettyä matalina, ja palvelu voidaan tarjota maksuttomasti kaikille lapsiperheille.

Liikkumisen puutteesta on tullut keskeinen terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä heikentävä tekijä kaiken ikäisillä. Vaikka liikunta on suhteellisen suosittu vapaa-ajan harrastus, arkielämästä on samanaikaisesti tullut istuvaa. Luontainen liikkuminen on vähentynyt olennaisesti.

Liian vähäisen liikkumisen seuraukset ovat vakavia. Liikkumisen puute on maailmanlaajuisesti jo neljänneksi yleisin taustatekijä pitkäaikaissairauksien aiheuttamiin kuolemantapauksiin. Muita seurauksia ovat muun muassa fyysisen kunnon ja toimintakyvyn heikkeneminen, tuki- ja liikuntaelinongelmat, ylipaino, tyypin 2 diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet sekä mielenterveys- ja uniongelmat. Liikkumattomuuteen kytkeytyvien kansantaloudellisten kustannusten on arvioitu Suomessa olevan vuosittain vähintään 3,2 miljardia euroa.

Tutkimusten mukaan liikkumistottumukset alkavat urautua jo kolmen vuoden iässä. On havaittu, että koulupolun alkaessa lasten motorisissa taidoissa on paljon suuremmat erot kuin aiemmin. Tutkimustulokset ovat pysäyttäviä: alle kouluikäisistä lapsista vain noin 10–20 prosenttia liikkuu riittävästi, alakouluikäisistä noin 40 %. Kaikkien alle 8-vuotiaiden pitäisi liikkua vähintään kolme tuntia päivittäin. Tämän määrän pitäisi koostua ennen muuta lasten omaehtoisista, vauhdikkaista leikeistä, pallopeleistä ja ulkoilusta, joista on tutkitusti jopa enemmän hyötyä pienten lasten motoriikan kehittymiselle kuin erilaisten urheilulajien harjoittelusta. Vanhempien esimerkillä on myös myönteinen vaikutus lasten liikunnallisen elämäntavan kehittymiselle. [Tutkimusviitteet liikkumisohjelman projektisuunnitelmasta, ks. mm. Helajärvi Harri, Lindholm Harri, Vasankari Tommi ja Heinonen Olli J. (2015); Husu, Pauliina (ym.)

(2018).; Itkonen Hannu, Lehtonen Kati ja Aarresola Outi. (2018); Kokko Sami & Mehtälä Anette (toim.) (2016).; Vasankari Tommi & Kolu Päivi (toim) (2018); World Health Organization (2017)]

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteisuutta ja yhteistoimintaa. Tasavertaisien mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki varmistaa, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.” Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhdeksi keskeisistä toimenpiteistä kaupunkistrategian toteuttamiseksi vuonna 2019 on kirjattu ”Lisätään matalan kynnyksen vapaa-ajan toimintaa yhdistyksiin kuulumattomille ja lapsiperheille”.

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumisohjelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Jo vähäisellä arki- ja hyötyliikkumisella on terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia erityisesti niiden henkilöiden osalta, jotka liikkuvat vähän.

Liikuntapalveluissa on jo jonkin aikaa kehitelty Liikuntahulinat-toimintamallia eteenpäin. Tavoitteena on, että jo ensi syksystä alkaen Perhehulinat-toimintamallin kokeilu käynnistyy eri puolilla kaupunkia. Mallin keskeinen idea on toteuttaa koulujen liikuntasaleissa tai muissa helposti saavutettavissa liikuntapaikoissa liikkumiseen innostavia ns. sisäleikkipuistoja, jotka ovat avoinna talvikaudella, ja joissa lapset ja vanhemmat voivat liikkua omatoimisesti yhdessä. Toimintamallia kehitetään edelleen kokeilun havaintojen pohjalta, ja laajennetaan sen jälkeen asteittain kattamaan koko kaupungin alueen.

Toiminta pyritään tuottamaan vähäisin kustannuksin, eri tahojen yhteistyötä ja asuinalueiden asukkaiden aktiivista osallisuutta hyödyntäen, jolloin palvelu voitaisiin tarjota lapsiperheille maksuttomasti. Koulujen liikuntasalien välineistön hyödyntäminen sekä asukkaiden omatoimisuus tilojen ja toiminnan valvomisen osalta ovat keskeisiä edellytyksiä kulujen matalana pitämiseen. Kantavana periaatteena on toteuttaa toiminta niin, että kynnyksellä lähtee mukaan olisi kaikille perheille mahdollisimman matala. Toimintaa on suunniteltu liikuntapalveluiden johdolla, eri toimialojen välisellä tiiviillä yhteistyöllä.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

07.05.2019

Asia/7

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 13032019 Arhinmäki Paavo, Lapsiperheiden liikuntaa viikonloppuisin koulujen saleihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ja 20:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että Helsinki ryhtyy itse tai yhteistyökumppanien avulla tarjoamaan lapsiperheille viikonloppuisin lasten liikuntamahdollisuuksia koulujen liikuntasaleissa. Toimintaa voitaisiin kokeilla myös alkuun muutamissa liikuntasaleissa ja kokemusten pohjalta myöhemmin laajentaa uusille alueille. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 13032019 Arhinmäki Paavo, Lapsiperheiden liikuntaa viikonloppuisin koulujen saleihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.05.2019

Asia/8

§ 88

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen ym. valtuustoaloitteesta kirjaston pe- rustamiseksi Kalasatamaan

HEL 2019-002608 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mari Holopaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vääntinen

Lisätiedot

Saara Ihamäki, aluekirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on aloitteen tekijöiden kanssa samaa mieltä lähikirjastojen merkityksestä. Tärkeää palveluverkon kehittämisessä on sijoittaa kirjastot siten että ne ovat hyvin joukkoliikenteellä saavutettavissa ja asiointireittien varrella. Samalla lautakunta toteaa, että uuden kirjaston avaaminen Kalasatamassa ei ole mahdollista toimialan nykyisen budjettiraamin puitteissa ilman palveluverkon uudelleentarkastelua.

Arjessa läsnä oleva kirjastoverkko toteuttaa Helsingin kaupungin strategiaa 2017–2021 tarjoamalla asukaslähtöisiä matalan kynnyksen palveluja tasavertaisia mahdollisuuksia taaten, syrjäytymistä ja segregatiota ehkäisten.

Tärkeää palveluverkon kehittämisessä on sijoittaa kirjastot siten että ne ovat hyvin joukkoliikenteellä saavutettavissa ja asiointireittien varrella.

Helsingin kaupunginkirjaston palveluverkko muodostuu 37 kirjastosta. Verkkoa täydentää hakeutuvat kirjastopalvelut johon kuuluu mm kaksi lasten kirjastoautoa ja kotikirjasto. Verkko on rakentunut 160 vuoden ajan ja siinä peilautuu eri aikakaudet. Omista taloista (Rikhardinkatu, Kallio, Töölö) on hakeuduttu kulttuuritalokokonaisuuteen (Itäkeskus, Malmi, Kannelmäki, Vuosaari), koulun vanaveteen (Etelä-Haaga, Suutarila, Puistola, Malminkartano, Pukinmäki), eri kirjastosektoreiden kanssa yhteistyöhön (Arabianranta, Viikki). Ensimmäinen kauppa-keskirjasto on viime vuoden lopussa avattu Laajasalon kirjasto. Palveluverkkoa radikaalimmin muutti keskustakirjasto Oodi.

Kartalta katsoen verkko näyttää tasaiselta, käytännössä kaikkien kirjastojen sijainti ei ole paras mahdollinen. Kalasataman alueelle ei aikoinaan ole varattu tilaa kirjastolle, perusteluna on ollut lähituntumassa sijaitseva arkkitehtonisesti merkittävä arkkitehti Juha Leiviskän suunnittelema Vallilan kirjasto (1991). Kirjaston palveluverkkoa ajatellen Vallilan kirjaston sijainti Kalasataman tiiviiksi rakennetulla alueella olisi optimaalinen. Nyt lähikirjastoon pääsy edellyttää kalasatamalaisilta reipasta kävelylenkkiä tai parin pysäkin bussimatkaa.

Osallistuvan budjetoinnin prosessissa on ehdotettu luku- ja kirjastonurkkausta Redin Vapaakaupungin tiloihin. Kirjastopalvelun tuottaminen uudella konseptilla joka perustuisi itsepalveluun ja yhteisiin tiloihin olisi yksi mahdollisuus tuoda kirjasto lähemmäksi Kalasataman asukkaita. Osallistuvan budjetoinnin rahoitus on kuitenkin projektiluontoinen eikä sillä voida rahoittaa pysyvää kirjastotoimintaa.

Itsenäisen uuden tilan (joko kaupungin omistaman tai ulkopuoliselta vuokratun) varaaminen kirjastopalvelulle edellyttäisi että budjettiin varattaisiin sille niin perustamis- kuin ylläpitorahoitus.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Mari Holopaisen ja 21:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään kirjaston perustamista Kalasatamaan. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vanttinen

Lisätiedot

Saara Ihamäki, aluekirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

07.05.2019

Asia/8

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 27022019 Holopainen Mari, Aloite: Kirjasto Kalasatamaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.05.2019

Asia/9

§ 89

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Jussi Chydeniuksen ym. valtuustoaloitteesta koskien Oodin äänilevykokoelmaa

HEL 2019-002041 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Jussi Chydeniuksen ehdotuksesta.

Esittelijä

kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vääntinen

Lisätiedot

Anna-Maria Soininvaara, keskustakirjaston johtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää monipuolisten musiikkikirjastopalvelujen tarjoamista asiakkaille tärkeänä. Lautakunta toteaa, että kirjastolain mukaisten kirjastopalvelujen järjestämisvastuu on kaupunginkirjastolla, joka kehittää palvelujaan asiakkaiden kanssa yhdessä ja nojautuen myös tiedolla johtamisen menetelmiin.

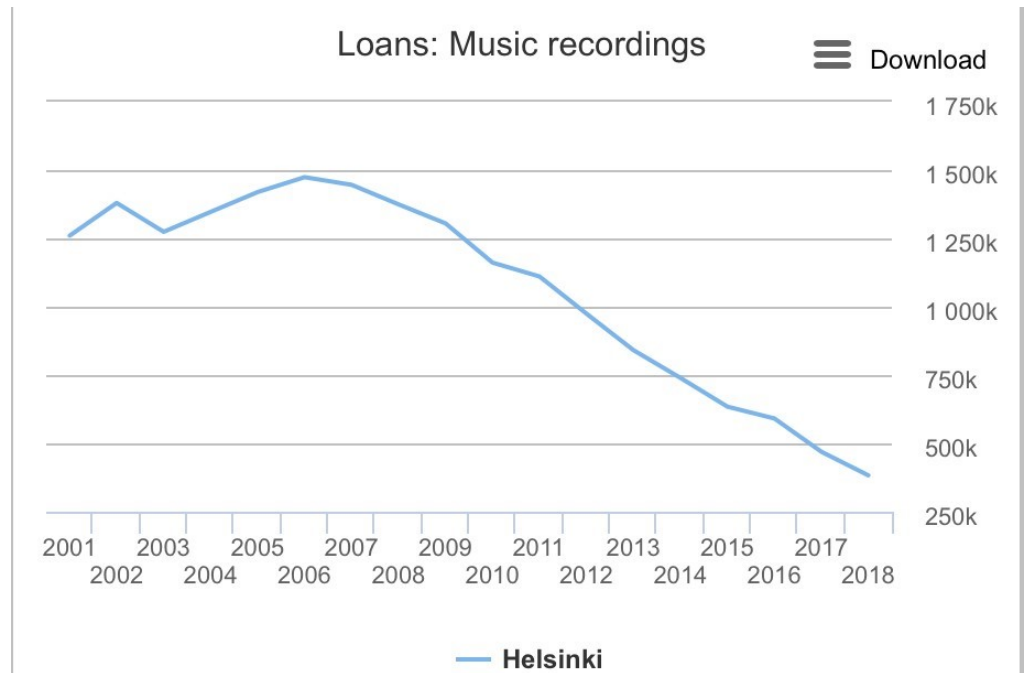
Kaupunginkirjasto luopuu kirjastojen omista kokoelmista toukokuun aikana ja siirtyy ns. kelluvaan kokoelmaan, joka parantaa kaiken aineiston saatavuutta kaikissa kirjastoissa perustuen kirjastojen profilointiin ja asiakkaiden lainauskäyttämiseen. Oodin uusi, myös asiakkaiden kanssa suunniteltu musiikkikirjastokonsepti painottuu musiikin omaehtoiseen tuottamiseen ja soitinlainaukseen sekä uusien taitojen opetteluun. Oodiin on kuitenkin lisätty cd- ja vinyylilevyjen näyttelykäyttöön hylly-yksikkö tammikuussa 2019. Pienehkö määrä cd-levyjä on siis jatkuvasti esillä ja lainattavissa myös Oodissa. Lautakunta katsoo, että tilojen varaaminen suuremmalle cd-valikoimalle ei ole Oodissa perustel-

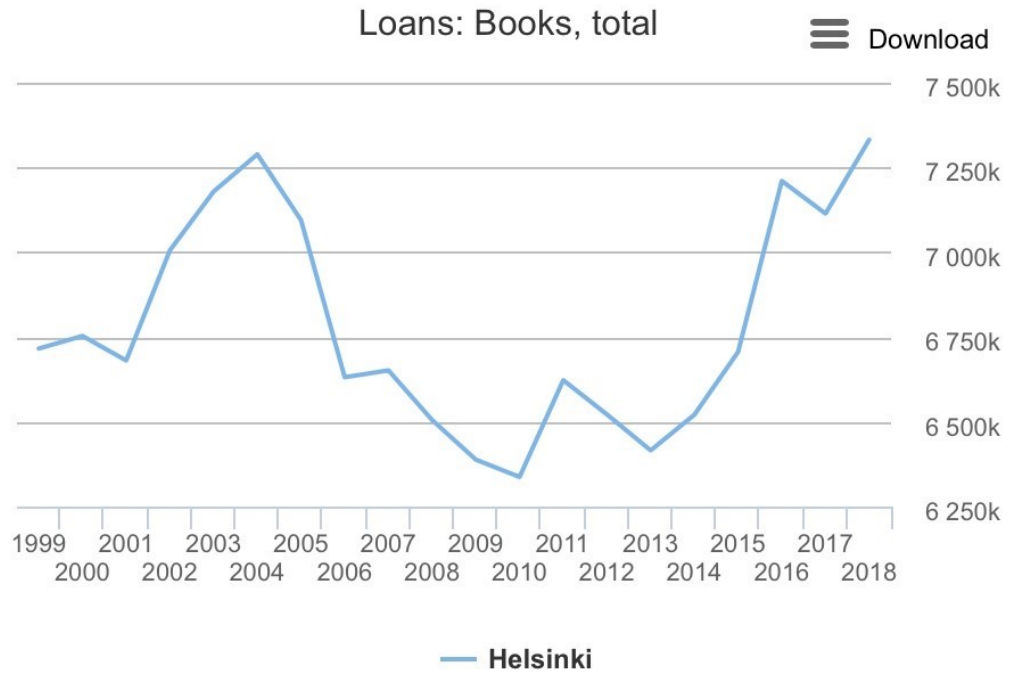
tua musiikin käyttötottumusten ja aineistolainauksen muutosten sekä Oodin erilaisen profiloinnin vuoksi.

Keskustakirjasto Oodia suunniteltiin uudenlaisen kirjastokonseptin mukaan jo pitkään ennen avaamista. Myös asiakkaille järjestettiin työpajoja, joissa hahmoteltiin keskustakirjaston uusia palveluja, yhdessä niistä myös uutta musiikkikirjastokonseptia.

Uuden konseptin taustalla on musiikkiäänitteiden lainauksen laskutrendi, joka seuraa musiikkiäänitteiden myynnin laskua. Huippuvuonna 2006 äänitelainoja tehtiin Helsingin kaupunginkirjastossa 1 474 094 kpl ja vuonna 2018 enää 382 866 kpl. Vuotuinen lasku on ollut 15–20 prosenttia edellisvuodesta, vaikka esimerkiksi Kirjasto 10:ssä äänitteiden esillepanoon panostettiin voimakkaasti.

Kuluttajakäyttäytyminen on muuttunut, ja musiikkiäänitteiden kysyntä on korvautunut musiikin suoratoistopalveluilla, joita on saatavilla myös kirjastojen kautta. Tästä syystä Oodiin ei sijoitettu musiikkiäänitekoelmaa. Oodi on myös tietoisesti profiloitu Kansalaistorin kulttuurirakennuksista kirjallisuuden taloksi. Kirjalainausta on vuodesta 2013 alkaen ollut nousukäyrällä, mikä näkyy myös Oodin kirja- ja lainausmäärissä

Oodi on kehittäjäkirjasto, joka kokeilee ja tarjoaa uudenlaisia kirjastopalveluja ja toimii suunnannäyttäjänä myös muille kirjastoille Helsingissä ja koko Suomessa. Helsingissä on myös 36 muuta kirjastoa, jotka kaikki profiloituvat eri tavoin. Monet muutkin kirjastot ovat luopuneet vähän kysytyistä musiikkiäänitteistään ja vapauttaneet tiloja kysytyimmille palveluille. Kävelymatkan päässä Oodista ovat Töölön ja Rikhardinkadun kirjastot, joissa on edelleen runsaasti cd-levyjä. Kaupunginkirjaston laajin musiikkiäänitevalikoima on Pasilan kirjastossa, jossa on myös suurin kirjamäärä: Pasilan kirjasto onkin kaupunginkirjaston varsinainen aineistokeskus, josta kaikki aineistot liikkuvat muihin toimipisteisiin vuorokaudessa maksuttomina varauksina.

Oodiin lisättiin cd- ja vinyylilevyjen näyttelykäyttöön hylly-yksikkö tammiukuussa 2019. Pienehkö määrä cd-levyjä on näin jatkuvasti esillä myös Oodissa.

Toukokuussa 2019 Helsingin kaupunginkirjasto siirtyy niin sanottuun kellovaan kokoelmaan, jonka jälkeen eri toimipisteissä ei ole enää omia nimettyjä kokoelmia, vaan kokoelmat kehittyvät hiljaksen asiakkaiden lainauskäyttötymisen ja kirjastojen profiilien sekä hyllymäärien mukaan.

Oodi on Kansalaistorin taloista erityisesti kirjallisuuspainotteinen. Oodissa musiikkiin törmää kuitenkin useammin ja monipuolisemmin kuin monissa muissa kirjastoissa.

Toinen Oodin suunnittelua ohjaavista periaatteista oli kirjastolaissa mainittu aktiivisen kansalaisuuden idea, mm. aktiivisen harrastamisen tukeminen. Niinpä Oodissa on koko pääkaupunkiseudun laajin nuottikokoelma, soitinlainausta, harjoittelutiloja, äänitys- ja editointistudioita, sekä runsaasti erilaisia musiikkitapahtumia, konsertteja, työpajoja, luentoja ja asiakkaiden omia esiintymistilaisuuksia. Cd-levyjä Oodiin voi tilata maksutta muista kirjastoista, ja tämä onkin kaiken aineistolainauksen osalta asiakkaiden yhä yleisemmin käyttämä toimintamalli.

Lisäksi kaupunginkirjasto opastaa asiakkaita musiikin suoratoistopalvelujen käyttöön, mm. Naxos Music Library on kirjastokortilla maksutta käytettävissä myös kotoa

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.5.2019 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Jussi Chydeniuksen ja 14:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että Keskustakirjasto Oodiin tulee saada musiikkiäänitteiden peruskokoelma. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vänntinen

Lisätiedot

Anna-Maria Soininvaara, keskustakirjaston johtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 13022019 Chydenius Jussi, Valtuustoaloite äänilevykokoelman lisäämisestä keskustakirjasto Oodiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.05.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88 ja 89 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

07.05.2019

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Arja Karhuvaara
puheenjohtaja

Miska Nera
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Elina Moisio

Mika Ebeling

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 15.05.2019.